

Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος - Λόγος μεῖς εἰς τὸ Πάσχα (ἀπόσπασμα)

Μετάφραση: Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Δορμπαράκης.
Ἐκ τοῦ βιβλίου: «Μιλᾷει ὁ Γρηγόριος Θεολόγος»,
Ἐκδόσεις Αποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 1991.

Ὁ πνευματικὸς ἀγῶνας στὴν κονίστρα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαροκοστῆς ὀλοκληρώνεται μετὰ τὴν εἴσοδό μας στὴν Μεγάλῃ Ἑβδομάδα. Μαζὶ καλούμεθα νὰ παρακολουθήσουμε τὰ ἅγια Πάθη τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος φόρεσε σάρκα καὶ ἔπαθε ὡς ἄνθρωπος γιὰ νὰ ἐλευθερώσει τὸ ἀνθρώπινο γένος ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ θανάτου. Ἐγκαταλείποντες τὰ ἐγκόσμια, καλούμεθα νὰ ταξιδέψουμε νοερὰ στὰ Ἱεροσόλυμα, γιὰ νὰ ζήσουμε τὸ θεῖο δράμα ποὺ ἐκτυλίσσεται ἐνώπιόν μας καὶ νὰ ἐορτάσουμε ὅλοι μαζὶ τὴν ζωηφόρο Ἀνάσταση, ποὺ ἐγίνε ἀκένωτη πηγὴ ζωῆς καὶ χαρᾶς γιὰ μᾶς. Ἡ Ὁρθοδοξία μᾶς προσκαλεῖ καὶ πάλι στὸ θεῖο θαῦμα τῆς ζωῆς καὶ τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Εἰδοποιὸς διαφορὰ τοῦ δόγματός μας καὶ τοῦ τρόπου μας εἶναι ἡ ἐμμονὴ στὴν Ἀνάσταση. Ἐνῶ διαφορὲς ὁμολογίες παρακολουθοῦν καὶ τιμοῦν τὰ Πάθη τοῦ Κυρίου, τὰ ἐρμηνεύουν καθαρὰ μέσα στὰ στενὰ πλαίσια τῆς ἱκανοποίησης τῆς θείας ὀργῆς τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ ἐκκλησίες τους μένουν βουβῆς μετὰ τὴν Μεγάλῃ Παρασκευῇ. Στὴν Ὁρθοδοξία, προσκυνοῦμε μὲν τὰ Πάθη τὰ σεπτὰ, ἀλλ' ὡς φῶτα σωστικά, διότι ξέρουμε πὼς μετὰ τὸν Σταυρὸ ἀκολουθεῖ ἡ Ἀνάσταση! Αὐτὸ ἦταν καὶ αὐτὸ παραμένει τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τῆς Ὁρθοδοξίας στὸν κόσμον. Ἄς γιορτάσουμε ὅλοι μαζὶ λοιπὸν τὸ Ἅγιον Πάσχα ἐν εἰρήνῃ καὶ ἱερᾷ κατανύξει, συμπάλλοντες μετὰ τὸν ὑμνωδὸ τὸ «Ἀνάστα ὁ Θεὸς, κρῖνον τὴν γῆν», τὸ «Δεῦτε λάβετε φῶς» καὶ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη!»

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος μᾶς προετοιμάζει μετὰ μοναδικὸ τρόπο, λέγοντάς μας τὰ ἑξῆς:

[...] **24.** Ἄν εἶσαι Σίμων Κυρηναῖος, σήκωσε τὸ σταυρὸ καὶ ἀκολούθησέ Τον. Ἄν σταυρωθεῖς μαζὶ Του ὡς ληστής, γνώρισε τὸ Θεὸ σὰν εὐγνώμων δοῦλος. Ἄν κι' Ἐκεῖνος λογιάσθηκε μετὰ τοὺς ἀνόμους γιὰ χάρη σου καὶ τὴν ἁμαρτία σου, γίνε σὺ ἔννομος γιὰ χάρη Ἐκεῖνου. Προσκύνησε αὐτὸν ποὺ κρεμάσθηκε στὸ σταυρὸ γιὰ σένα, ἔστω κι ἂν κρέμεσαι κι ἐσύ. Κέρδισε κάτι κι ἀπ' τὴν κακία. Ἀγόρασε τὴ σωτηρία μετὰ τὸ θάνατο. Μπὲς μετὰ τὸν Ἰησοῦ στὸν Παράδεισο, ὥστε νὰ μάθεις ἀπὸ τί ἔχεις ξεπέσει. Δὲς τίς ἐκεῖ ὁμορφιές. Ἄσε τὸ ληστή ποὺ γογγύζει, νὰ πεθάνει ἔξω μαζὶ μετὰ τὴ βλασφημία του. Κι ἂν εἶσαι Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ζήτησε τὸ σῶμα ἀπ' τὸ σταυρωτὴ. Ἄς γίνε δικό σου αὐτὸ ποὺ καθάρισε τὸν κόσμον. Κι ἂν εἶσαι Νικόδημος, ὁ νυκτερινὸς θεοσεβῆς, ἐνταφίασε τὸν μετὰ μύρα. Κι ἂν εἶσαι κάποια Μαρία, ἢ ἡ ἄλλη Μαρία, ἢ ἡ Σαλώμη, ἢ ἡ Ἰωάννα, δάκρυσε πρωί-πρωί. Δὲς πρώτη τὴν πέτρα σηκωμένη, ἴσως δὲ καὶ τοὺς ἀγγέλους καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸν Ἰησοῦ. Πὲς κάτι, ἄκουσε τὴ φωνή. Ἄν ἀκούσεις «Μὴ μ' ἀγγίζεις»,

στάσου μακριά, σεβάσου τὸ Λόγο, ἀλλὰ μὴ λυπηθεῖς. Διότι ξέρει σὲ ποιὸς θὰ φανερωθεῖ πρῶτα. Καθιέρωσε τὴν Ἀνάσταση. Βοήθησε τὴν Εὐα, ποὺ ἔπεσε πρώτη, καὶ πρώτη νὰ χαιρετήσῃ τὸ Χριστὸ καὶ νὰ τὸ ἀνακοινώσῃ στοὺς μαθητές. Γίνε Πέτρος ἢ Ἰωάννης. Σπεῦσε στὸν τάφο, τρέχοντας μαζί ἢ προπορευόμενος, συναγωνιζόμενος τὸν καλὸ συναγωνισμό. Κι ἂν σὲ προλάβει στὴν ταχύτητα, νίκησε μὲ τὸ ζῆλο σου, ὄχι παρασκύβοντας στὸ μνημεῖο, ἀλλὰ μπαίνοντας μέσα. Κι ἂν σὰν Θωμᾶς χωρισθεῖς ἀπ' τοὺς συγκεντρωμένους μαθητές, στοὺς ὁποίους ἐμφανίζεται ὁ Χριστός, ὅταν τὸν δεῖς, μὴν ἀπιστήσῃς. Κι ἂν ἀπιστήσῃς, πίστεψε σ' αὐτοὺς ποὺ στὸ λένε. Κι ἂν οὔτε καὶ σ' αὐτοὺς πιστέψῃς, δεῖξε ἐμπιστοσύνη στὰ σημάδια τῶν καρφιῶν. Ἄν κατεβαίνει στὸν Ἄδη, κατέβα μαζί Του. Γνώρισε καὶ τὰ ἐκεῖ μυστήρια τοῦ Χριστοῦ, ποῖο εἶναι τὸ σχέδιο τῆς διπλῆς καταβάσεως, ποῖος εἶναι ὁ λόγος τῆς: ἀπλῶς σῶζει τοὺς πάντες με τὴν ἐμφάνισή Του ἢ κι ἐκεῖ ἀκόμα αὐτοὺς ποὺ τὸν πιστεύουν; [...]

28. Τώρα δὲ εἴμαστε ἀναγκασμένοι ν' ἀνακεφαλαιώσουμε τὸ λόγο ὡς ἐξῆς: Δημιουργηθήκαμε, γιὰ νὰ εὐεργετηθοῦμε. Εὐεργετηθήκαμε, ἐπειδὴ δημιουργηθήκαμε. Μᾶς δόθηκε ὁ Παράδεισος, γιὰ νὰ εὐτυχήσουμε. Λάβαμε ἐντολή, γιὰ νὰ εὐδοκιμήσουμε μὲ τὴ διαφύλαξή της, ὄχι γιατί ὁ Θεὸς ἀγνοοῦσε αὐτὸ ποὺ θὰ γινόταν, ἀλλὰ γιατί νομοθετοῦσε τὸ αὐτεξούσιο. Ἀπατηθήκαμε, γιατί μᾶς φθόνησαν. Ξεπέσαμε, γιατί παραβήκαμε τὴν ἐντολή. Εἴμαστε ἀναγκασμένοι σὲ νηστεία, γιατί δὲ νηστεύσαμε, καθὼς ἐξουσιασθήκαμε ἀπ' τὸ δένδρο τῆς γνώσης. Γιατί ἦταν παλιὰ ἢ ἐντολή καὶ σύγχρονη μὲ μᾶς, σὰν κάποια διαπαιδαγώγηση τῆς ψυχῆς καὶ σωφρονισμό ἀπ' τὴν ἀπολαύσεις. Τὴν ἐλάβουμε εὐλόγα, γιὰ νὰ ἀπολαύσουμε μὲ τὴν τήρησή της αὐτὸ ποὺ χάσαμε μὲ τὴ μὴ διαφύλαξή της. Χρειασθήκαμε Θεὸ ποὺ σαρκώθηκε καὶ πέθανε, γιὰ νὰ ζήσουμε. Νεκρωθήκαμε μαζί Του, γιὰ νὰ καθαρισθοῦμε. Ἀναστηθήκαμε μαζί Του, ἐπειδὴ μαζί Του καὶ νεκρωθήκαμε. Συνδοξασθήκαμε, ἐπειδὴ συναναστηθήκαμε.

29. Εἶναι πολλὰ μὲν λοιπὸν τὰ θαύματα τῆς τότε ἐποχῆς: Θεὸς ποὺ σταυρώνεται, ἥλιος ποὺ σκοτίζεται καὶ πάλι ἀνατέλλει (γιατὶ ἔπρεπε καὶ τὰ κτίσματα νὰ συμπάσχουν μὲ τὸν Κτίστη). Καταπέτασμα ποὺ σχίζεται, αἷμα καὶ νερὸ ποὺ χύνεται ἀπ' τὴν πλευρὰ (τὸ μὲν αἷμα, γιατί ἦταν ἄνθρωπος, τὸ δὲ νερὸ γιατί ἦταν πάνω ἀπ' τὸν ἄνθρωπο). Γῆ, ποὺ σειεται, πέτρες ποὺ σχίζονται γιὰ χάρι τῆς πέτρας (ποὺ εἶναι ὁ Χριστός), νεκροὶ ποὺ ἀνασταίνονται, ὡς ἐπιβεβαίωση τῆς τελευταίας καὶ κοινῆς ἀναστάσεως. Τὰ σημεῖα δὲ στὸν τάφο, τὰ μετὰ τὸν τάφο, ποῖος θὰ μπορούσε ἐπάξια νὰ τὰ ὑμνήσῃ; Τίποτε ἄλλωστε δὲν ὑπάρχει σὰν τὸ θαῦμα τῆς σωτηρίας μου: λίγες σταγόνες αἵματος ἀναπλάθουν τὸν κόσμον ὅλο καὶ γίνονται σὰν χυμὸς γάλακτος γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ συνδέουν καὶ συνάγουν ἐμᾶς σὲ μία ἐνότητα.

30. Ἄλλ' ὃ Πάσχα, τὸ μέγα καὶ ἱερό, ποὺ καθαρίζει τὸν κόσμον ὅλο! Γιατὶ θὰ σοῦ μιλήσω σὰν κάτι ἔμψυχο. Ὡ Λόγε Θεοῦ καὶ φῶς καὶ ζωὴ καὶ σοφία καὶ δύναμη! Γιατὶ χαίρομαι μ' ὅλα σου τὰ ὀνόματα! Ὡ γέννημα κι ὄρμη καὶ σφραγίδα τοῦ μεγάλου νοῦ! Ὡ Λόγε ποὺ νοεῖσαι κι ἄνθρωπε ποὺ φαίνεσαι, ὁ ὁποῖος φέρεις τὰ πάντα προσδεδεμένα στὸ λόγο τῆς δυνάμεώς σου! Τώρα μὲν ἄς δεχθεῖς τὸ λόγο αὐτό, ὄχι ὡς ἀπαρχή, ἀλλ' ὡς συμπλήρωση ἴσως τῆς δικῆς μας καρποφορίας, εὐχαριστία τὸ ἴδιο κι ἱκεσία, γιὰ νὰ μὴν κακοπάθουμε ἐμεῖς τίποτε περισσότερο πέρα ἀπ' τοὺς ἀναγκαίους κόπους κι ἱερούς πόνους γιὰ τὴν ἐντολὴ σου, μὲ τοὺς ὁποίους ζήσαμε μέχρι τώρα. Κι ἄς σταματήσῃς τὴν ἐναντίον μας τυραννία τοῦ σώματος (βλέπεις. Κύριε, πόσο μεγάλη εἶναι καὶ πόσο μᾶς

λυγίζει), ἢ τὴν κρίση σου, ἂν θέλαμε νὰ καθαρισθοῦμε ἀπὸ σένα. Ἐὰν δὲ τερματίσουμε ἄξια μὲ τὸν πόθο μας καὶ γίνουμε δεκτοὶ στὶς οὐράνιες σκηνές, ἀμέσως κι ἐδῶ θὰ σοῦ προσφέρουμε θυσίαι δεκτῆς στὸ ἅγιό σου θυσιαστήριον. Πατέρα καὶ Λόγε καὶ Πνεῦμα ἅγιο. Γιατὶ σὲ σένα ἀρμόζει κάθε δόξα, τιμὴ καὶ ἐξουσία στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν.